



"GLAS NARODA" SLOVENSKO PUBLISHING COMPANY (Slovenian Daily.) Owned and published by the FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer. Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Španska influenza

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on July 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Epidemija, ki se je pred nekaj tedni pričela na Španskem, se je imenovala influenza, ker podaja početne simptome influence. V Madridu in drugih mestih so jo preiskovali in posledica je bila, da je bilo treba revidirati prvotna poročila glede njenega značaja.

Te španske oblasti so samo povedale svoje mnenje o tej bolezni. Po njihovem mnenju je to vojna bolezen, ki se je pokazala na zapadni fronti tekom neziske ofenzive v marcu. Zbiranje velikanskih množin črt in različnih krajev Evrope je povzročilo koncentracijo kalij ter bolezni ter narava ščaj njene strupenosti. Vojne skrovo vedno prinesajo nove bolezni.

Pričela se je v Flandriji, toda njena natančna pot, po kateri je prišla na Špansko, se ni nikdar natančno preiskala. Za učitelje zdravilstva ni presenečenje, da je preskajala amogo dežel. Zdravniki dobro poznajo posebnost influenčne epidemije in enakih influenčnih bolezni. Velika epidemija influence se je leta 1889 razširila po celem svetu in imela obsežen potek ter je pokazala, da ne pozna postave letnega časa, ne atmosfere. Razliko med to epidemijo in špansko influenco kažejo medsebojno sličnost in raznoolikost. V velikih epidemijah je bila influenza nevarna bolezen; ako je bolezen naglo napadla človeka, je bil bolan najmanj 12 dni.

Se druga napaka v prvih poročilih je bila ta, da je ta influenza črevesna bolezen, kajti nje simptoma so se največ pokazali v črevah; druga poročila pa zopet pravijo, da je to vojna bolezen, znana pod imenom botulizem, ali kakor se včasih imenuje zastrupljenje s klobaso. Vsa ta poročila pa so zanikale najboljše avtoritete, ki trdijo, da je odločilni znak bronhijalni simptom.

Prične se nemadoma brez predhodnih simptomov in jo nekaj ur spremlja hud glavobol, visoka vročina, srbenje v grlu ali bronhitis s suhim, duševim kašljem, bolečine v krtah, splošna slabost in nered v črevih. Ki zdravnik spoučeka pogosto vara. Vročina traja ponavadi dve uri; ponajveč zbole moški, redkokdaj ženske; otroci pa skoro nikoli. Zaradi tega so zdravniki mnenja, da je to vojna bolezen.

Ako je temu res tako, potem se lahko domneva, da se bo še zelo razširila. Mogoče se bo lotila celih armad, kakor je bil to slučaj pri Nemcih. Toda težko, da bi imela kak poseben vpliv na potek vojne, ako simptomi ne bodo zavzeli večje sile.

VABILO

k otvoritvi Slov. Nar. Doma, katero prirede združeni Slovenci v Southview, Pa., dne 2. septembra t. l. Vljudno vabimo vsa društva in vse občinstvo tukajšnje okolice, da se udeležijo in vodenje te naše slavnosti. Igrala bo godba na piñala. Za dobro in točno postrežbo bo preskrbljeno. Pridite vsi na našo slavnost omenjeni dan, da nam pripomorete do boljšega uspeha. Najvljudneje vabi odbor. (10-11-7)

Boljše zdravljenje za manj denarja. Profesor Doktor B. F. Mullin Slovenski zdravnik-specijalist 411-4th Avenue, Pittsburgh, Pa. (Nasproti glavni palači, Četrta potulje od Smithfield St. Pa. na voglu s najim imenom.)

Hiša strahov

LASTNI DOŽIVLJAJ IN NJEGA POJASNITEV. Spisal Edward Lytton-Bulwer.

Priznati moram, da sem nekaj trenutkov omahoval, ali naj sledim služabniku ali ne, a moj ponos in radovednost sta me zadrževala od strahopetnega bega. Stopil sem zopet v svojo sobo, zaprl vrata ter pazno stopil v mali kabinet, kjer pa nisem mogel najti nikakega pojasnila za obnašanje svojega služabnika. Še enkrat sem preiskal stene ter jih otipaval iskajoč pri tem kaka skrivna vrata, vendar pa ni bilo najti o tem nikakega sledu in niti najmanjše razpoke v tapetah. Na kak vrazji način je moglo ono, kar ga je preprodirlo in naj je bilo to ali ono dobiti vstop, razven skozi morje sobo? Vrnil sem se v svojo sobo zaprl in zapahnil vrata k kabineu ter stopil k kamninu v pričakovanju stvari, ki bodo prišle. Tedaj sem zapazil, kako se je moj pes splazil v en kot sobe, kjer se je tako pretiskal k steni kot da si boče priboriati izhod skozi njo. Približal sem se ubogi živali ter jo nagovarjal, a pes je skripal z zobmi ter bi me gotovo ugriznil, če bi se ga bil dotaknil. Zdelo se mi je kot da me ne pozna več. Kdor je videl kdaj v kakem zoološkem vrtu kuneca, ki se stiska v kot pred pogledi velike kače, si lahko slika smrtni strah, katerega je moral prestopati moj pes.

Ker so se izjavili vsi poskusi, da pomirim psa in ker sem se bal, da je njegova slina kot pri steklini strupena, sem pustil psa kjer je bil, položil svoje orožje nazaj na mizo, sedel za njo ter zopet pričel čitati knjigo. Po kratkem času sem zapazil, da se je nekaj postavilo med luč in mojo knjigo, kajti na list je padla neka senca. Dvignil sem pogled ter videl nekaj kar se mi ne bo nikdar posrečilo opisati. Pred menoj je bila neka temna stvar, ki se je kot sama od sebe stvarjala v zraku ter kazala zelo nedoločene oblike. Ne morem reči, da je bila to človeška postava, vendar pa je imela precej sličnosti s tako ali pa je bila vsaj njena senca. Čim dalj pa sem se oziral v ono stvar, tem bolj so se ločevale sence od luči in obseg prikazni se mi je zdel velikanski, kajti gorenji del se je skoraj dotikal stropa. Ko sem tako nepremično zrl na pojav, sem čutil kot da skrajno mrzle sapa. Ledena gora direktno pred menoj bi me ne mogla tako pretresti ter bi ne mogla dajati od sebe takega mraza. Ko sem se nadalje strmel v to pošastno prikazen, se mi je zdelo, — a tega ne morem trditvi povsem določeno, — kot da razločim par oči, ki so zrle iz višine na mene navzdol. Za trenutek se mu je zdelo eksistencija teh oči brez vsakega dvoma, a v drugem trenutku so zopet izginile, vendar pa sta dva žarka modrikaste luči prodirala temo ter očitno izhajala iz onega mesta ker sem po mojem mnenju zapazil oči. Skušal sem govoriti, — a glas mi je popolnoma odpovedal.

Jugoslovanska Katol. Jednota. Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900. Glavni urad v ELY, MINN. GLAVNI URADNIKI: Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio. Tajnik: JOSEPH PISILER, Ely, Minn. Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn. Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo. VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa. NADZORNIKI: JOHN GOUZE, Ely, Minn. ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M", So. Chicago, Ill. IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa. POROTNIKI: GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash. LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480. JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa. PRAVNI ODBOR: JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich. JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn. MATT. POGORELEC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill. ZDZRUŽEVALNI ODBOR: RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio. FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo. Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse priitžbe pa na predsednika potratnega odbora. Na osebnostna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo oziralo. Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

ma jasno in na enak način blela. Včasih se me je kaka stvar dotaknila, a to ni prišlo od teh prikazni. Nevidne roke so se me dotikale. Enkrat so se celo mrzli, mehki prsti oprilek mojeja goltena. Jasno sem se zavedal, da se nahajam v tesni nevarnosti in vsled tega sem koncentriral vso svojo silo v en občutek, — da se namreč upiram z železno voljo. Obrnil sem svoje lice proč od senec, prav posebno pa od onih "grdih, kačjih oči, ki so bile tedaj povsem jasno videti. Prišel sem do spoznanja da se je nahajala tam in v nobeni drugi stvari krog mene neka "velika" intenzivno stvarilna sila za slabo, volja, ki je bila v stanni združiti mojo. Blela jutranja zora se je pričela rdečiti kot v bližini kakega požara in ličinke so plavale kot v ognjenem svitu. Se enkrat se je stresla cela soba in šele enkrat je bilo čuti tri odmerjene udarce. Temna senca je požrla vse s svojo temo kot da izhajata vsaka stvar iz nje in kot da se mora vrniti vse v njo.

Ko se je tema umaknila, je senca popolnoma izginila. Počasi pa je pričela zopet rasti in dvignil se je tudi plamen. Cela soba je ležala v najglobljem miru kot da se je ni dotaknila nobena izvanredna stvar. Obe vrati so bili trdno zaprti in vrata v služabnikovo sobo so bila celo zaklenjena. Pes je bil žal v onem kotu sobe, v katerega se je skrtil. Poklical sem ga, a on se ni premaknil. Stopil sem k njemu, — a uboga žival je bila mrtva. Oči so bile izbuljene, jezik mu je visel iz gobera in spodnja čeljust je bila pokrita s penami. — Vzel sem ga v svoje naročje ter ga skušal zopet oživiti pri ognju, — a vse zaman. Bolest, da sem izgubil svojega ljubljeneja, je bila tem lujska, ker se nisem mogel oprostiti samoočitaj. Namega sebe sem moral dolžni njegove smrti. Ničesar drugega nisem mogel domnevati kot to, da je pogled od strahu. Zelo pa me je presenetilo razkretje, da je bil njegov tilnik zlomljen, kajti pri natančni preiskavi sem našel, da je bila njegova hrbtnica zaobrnjena. Ali se ni zgodilo to v temi in sicer s človeško roko, ki je bila slična moji? Ali se niso ves ta čas v tej sobi pojavljali človeški uplivi? Veliko povoda je bilo za tako domnevanje. Trditi tega ne morem ter lahko navedem le to, kar sem videl s svojimi lastnimi očmi. Citatelj sam pa naj pride do svojih lastnih sklepov. (Datje prihodnjic.)

Rojakom v premislek

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on July 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Kot večeraj objavljeno v listu je vojno-industrijski svet odredil, da morajo vsi izdajatelji dnevnih in perijodičnih časopisov strogo varčevati s papirjem ter drugim materijalom, ki se ga rabi pri izdajanju listov. V to svrho je uveljavil gotove določbe, katerih se morajo izdajatelji listov natančno držati. Posamezne te določbe smo objavili večeraj ter nam jih torej tukaj ni treba ponavljati.

Nam gre pri tem za drugo stvar. Kot menda vsakemu znano, prevladuje v Ameriki veliko pomanjkanje papirja, dasiravno so obstoječe papirnice zaposlene noč in dan in čeprav se je pričelo v zadnjem času varčevati s papirjem vsake vrste. V prejšnjih časih se je v Ameriki povsem nepotrebno porabilo velikanske množine papirja. Trošenje tega materijala, ki se ga večinoma pridobiva iz lesa, je imelo za posledico, da se je v gotovih delih Združenih držav skoro popolnoma izsekalo prejšnje krasne gozdove in posledica tega je zopet bila izprememba klimatičnih razmer. Veliko povodnji, ki so opustošile številne pokrajine, je pripisovati konečno edinole temu izsekavanju in iztrebljevanju gozdov in tako je greh rodil zlo in iz zla so se rodile še številne druge nepravilne.

V sedanjem vojnem času pa so prišli merodajni faktorji do prepričanja, da je neobhodno potrebno uveljaviti varčevalne odredbe glede porabe papirja, kojeja cena poleg tega je že dospela do naravnost neverjetnih višin. Izdajatelji listov pa so morali s svoje strani, sprva neprisljhen in sami od sebe tudi izpremeniti obstoječi red ter prilagoditi izdajanje svojih listov obstoječim razmeram. To se je zgodilo na različne načine. Eni so se poslužili najbolj priproste sredstva, ki je na razpolago ter so enostavno povisali naročnino ter pristojbino za oglaševanje. Drugi so nekaj časa omahovali ter se nato odločili, da skrajajo obseg lista ter stem tudi zmanjšajo stroške izdajanja.

Naš list je bil pa med onimi, ki niso dosedaj ničesar izpremenili v obstoječem redu. Čeprav so se stroški izdajanja potrojili, je list glede obsega, opreme in kakovosti materijala ostal tak kot je bil v času, ko je pričel izdajati na šestih straneh na dan z izjemo enega dne in ko so bili stroški izdajanja trikrat ali še več manjši kot pa so danes.

Kot že omejeno, nam ni znano, kaj vse bo še odredil vojno industrijski svet Združenih držav z ozirom na varčevanje s papirjem. Mogoče bo določil obseg, ki ga smejo imeti listi, sorazmerno z njih važnostjo, cirkulacijo in razširjenostjo med različnimi sloji ameriškega občinstva. Od take odredbe bi bili seveda prizadeti tudi mi ter bi se, — kar je umljivo samo posebi, — z veseljem podvrgli odredbam v zavesti, da je to naša patriotična dolžnost. V tem smislu bi morali tako izpremembo sprejeti tudi naši naročniki.

Tudi v slučaju, da se ne odredi ničesar novega glede obsega, pa je položaj večine listov samposebi celo kočljiv, kajti splošni stroški izdajanja rastejo od dne do dne. Pred kratkim so stopile v veljavo nove odredbe, tikajoče se poštnih pristojbin za razpošiljanje lista. Stroški odpošiljanja so takoj poskočili in izdajatelj listov je bilo naloženo novo vojno breme.

Kot razvidno iz vsega tega niso v sedanjih časih pota izdajatelj listov posuta s evetjem in vsled tega je tudi umljivo potrebno, da tudi naročniki in prijatelji lista upoštevajo to ter tudi s svoje strani doprinesejo malenkostno žrtev, ki se jo bo morda zahtevalo od njih.

GRADILCI, KI NE ZNAJO RESTAVRIRATI.

Kitajci so veliki gradilci, vendar pa je redkokdaj popravljajo spomenike, katere so zgradili. — pravi Chapman Andrews v "The American Museum Journal" in v potrjenje tega ugotovila navaja med drugim tudi naslednje: — V Pekinu, enem najbolj čudovitih, slikovitih in romantičnih mest na svetu, je na ducate starodavnih poslopij, ki tvorijo dragoceno dedščino kitajskega naroda in za katere bi se vsled tega morali brigati narod. Tempelj nebes, s svojo pozlačeno kupolo, ki se blesti nalik goreči grmadi, posvečen vsled molitve najbolj odličnih kitajskih cesarjev, je eden izmed teh starodavnih dragocenosti. Taki redki zakladi pa potrebujejo varstva pred uplivi časa in vremena. Ko sem obiskal tempelj nebes pred več kot dvema leti, sem našel razširna dvorišča porasla z nepozrebno ter krasna šetališča ter pokrite zidove za korenjene od vsakovrstnih rastlin, ki so poganjale tamkaj. Majhne korenine so poča si, a s smrtno gotovostjo na svojem smrtonosnem delu. Povsod so razpadali zidovi in celi občirni tempelj je bil poln prahu in propada. V teku par desetletij bo predstavljalo to posvečeno mesto le kup razvalin, poraslih s travo in ljuljko in nadaljni list se bo iztrgalo iz knjige povestnice Kitajske.

POGREB CANADSKÉ STREŽNICE ZA BOJNO ČRTO V FRAN CIJI.



FUNERAL OF NURSE FROM CANADIAN HOSPITAL, KILLED BY GERMAN BOMB © BY N. Y. HERALD CO - FROM SPHERE LONDON.

'Pravica moža' proti 'pravici narodov'

CILJ NARODNE VARNOSTNE LIGE JE NAUČITI V INOZEMSTVU ROJENE, DA SE STAREGA PRINCIPA, UVELJAVLJE NEGA PO FRIDERIKU II., NE MORE UPO RABITI V PRO SVITLJENEM SVETU. — USTAŠKO ČASOPISJE IN BAH AŠKI PRO-NEMCI, KI VIDJO PISANJE NA ZIDU, PROS IJO MTRU, KO VIDJO, DA JE SKLEP PREDSEDNIKA, DA O PRO STI SVET NEMŠKE PRETNJE, NEOMAJEN.

Pise Ed. A. Goewey.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on July 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Ni treba velikega duševnega napora za vsakega povprečnega domoljubnega Amerikanca, da se spomni na one čase iz let 1915 in 1916, ko so ljudje nemškega izvora, živeči v tej deželi, hodili naokrog ter se bahali, "da Nemčija lahko porazi celi svet" ter da naj se Združene države lahko lepše "obnašajo" ter ne vmešavajo v pruski vojni program, ker bi drugače jeza kasperja obiskala tudi ta narod.

Vsakdo se tudi lahko spomni, da so ob času, ko se je poslalo "Laisitanijs" na morskno dno z njenim dragoocenim tovorom moških, žensk in otrok, številni Nemci v tej deželi praznovali ta zločin ter se eden celo vprizorili na svojem domu banket, na katerem se je vprizorilo miniaturno reprodukcijo potopa na sredi obedovalne mize.

Malo lojalnih Amerikancev je pozabilo, da se je celo potem, ko je ta narod napovedal Nemčiji vojno, sprejelo vsak pruski uspeh za zadosten vzrok za slavnostno zbiranje Hunov in njih somišljenikov v nemških gostilnah in pivnicah, dokler niso agenti Tajne službe napravili konec takim zabavam.

V zadnjem času pa se je završila povsem upoštevanja vredna izprememba v obnašanju tu stanovalnih Nemcev. Vspričo pisanja na zid, ki že kaže vnaprej poraz pruske vojske ter one avstrijskih, bolgarskih in turških zaveznikov; vspricho organiziranja tega naroda na popolno vojno podlogo ter vspricho dejstva, da je že en milijon Amerikancev na fronti, vspricho dejstva, da se je nemški jezik izbaenilo iz naših šol in da nemško časopisje komaj lovi sapo, so neljalni Nemci in njih potomstvo, ki so se prejje maslili z dobri mi stvarmi te dežele, sedaj predmet javnega zaničevanja in smešenja ter njih sramotno bahastvo se je obrnilo proti njim.

Stokanje upornega časopisja.

Popolnoma v soglasju s psihologijo nemškega značaja, so Nemci, kakorhitro so bili enkrat v defenzivi, pričeli stokati in prositi obenem z zatrevanjem, da se jih je napačno razumelo in izrabljalo. S prošnjami za lojalne ljudi, naj jih slednji še nadalje podpirajo v njih trgovinah in naj se družijo z njimi socialno, predstavljajo predstavlajo znano sliko osla, s katerega se je potegnilo kožo leva. Nemško časopisje, kojega ustaške izjave so bile kričevite sramota skozi več kot dve leti in ki stoji sedaj pred dejanskim iztrebljenjem z ameriškega kontinenta, je imelo dosti druno lice, da se je napolnilo v sodišča ter prosilo, naj ena ali druga sila preje zaničevanje ameriške vlade reši to časopisje popolnega pogina.

Pred kratkim, telom agitacije za Rdeči Križ, so neke identiticeirane osebe prilepilo nad letake te velike dobrodelne organizacije na pisalni stroj pisana, a nepodpisana pisma, v katerih se je prilo domoljube, naj prenehajo s kamenanjem preje očitno neljalnih Nemcev. Obenem se je naničevalo glede represalij. Te prošnje pa niso pozivale pozornosti na dejstvo, da so bile ravno strežnice Rdečega Križa iz Nemčije, ki so prve iz vrst vseh civiliziranih narodov onečastile znak te dobrodelne naprave ter slabo postopale z ranjenimi zavezniki vojniki, katere se je ujele. Pozabilo se je nadalje, da so nemški zrakoplovec namenoma in ponovno obstreljevali bolnišnice za zavezniki črtami in da je pruska artilerija pobijala ambulancne voznike ter delavce Rdečega križa. Pozabilo so je na stotine tisočev slučajev brutalnosti, katero so izvajali Prusi v Belgiji, Franciji, Italiji, Rusiji, Poljski ter v drugih deželah, kar se je zgodilo na izrecno povelje von Hindenburga, glavnega vodstnika nemške vojske sile. Žen in deklice, ki so gogle v kremenjgovih armad, se je izročaroke uniformiranim možem

ter se jih je imelo zaprte nalik zverinam, dokler jih ni oprostila smrt nadaljnih muk, katerim so bile izpostavljene.

Ti javni zločinci pa niso tako nevarni, kot so nemški propagatorji in njih najete duše, ki so se vedno dobro organizirane in vodene in ki izvajajo svojo propagando bolj skrbno in premeteno kot kdaj prejje in ki skušajo pospešiti ofenzivo za "skorajšnji mir" potom razširjenja napačnih poročil. V teh se glasi, da je hitro ustavljenje sovražnosti zaželjivo tukaj, kajti s tem bi se prihranilo Združenim državam denar, izognilo izgubam življenj med našimi četami ter preprečilo vsako nadaljnjo prekinjenje trgovine.

Razkrinkanje "kulture".

Veljiko domoljubnih vplivov je na delu dan in noč, da prmagajo to propagando, in sicer s tem, da pošiljajo govornike po celi deželi, ki pojasnjujejo dejanski položaj ter dejstvo, da se mora ta vojna končati le na en način, — namreč s popolno zmago zaveznikov nad Nemci in njih pomagači. Med temi vplivi ni bil nikdo bolj priidna na delu kot Narodna Vatnostna Laga, koje govorniki štab vsebuje je može, ki so bili že leta in leta zaposleni s tem, da strgajo masko z nemške "kulture". Odlični med temi je dr. Robert McNutt McElroy, kateri je dobil dopust enega leta na Princeton vseučilišču, kjer je načelnik departamenta za zgodovino in politiko, da posluše sedaj kot vzgojni ravnatelj te lige.

— Nobenega mesta ni pod programi in vezetami zastave za dvojno udanost, za dvojno državljanstvo, — je rekel on. — Ali ste kdaj spoznali, — je nadaljeval on, — kaj poncni biti ameriški državljan? Francoz lahko stanuje skozi leta v Angliji, Nemčiji ali Rusiji, a on bo ostal vedno tuje in naj dobi še toliko državljanski listin. Anglez lahko preživi celo življenje v Italiji ter se naslaja na počitji njene duše, a on bo vedno ostal tuje. Rus lahko vzgaja svojo družino na Holandskem, a ne bo nikdar postal Holandec. Isti Francoz, Anglez ali Rus pa naj pride na našo obal in v velika gibalna sila amerikanizaa za bo pretvorila v resničnega Amerikanca. Tako sestavljen narod ne more obstajati in ozkem principu provincajnega patriotizma. Temelji državljanstva morajo prekašati peme in njegov ideal mora biti tako vzvišen, da ne morejo izumovati z njim stare animoznosti ter podedovana lojalnost. Vsled tega tudi ni nogoča delitev zvestobe. Če bi naš predsednik izdal poziv, da naj se sgrnemo krog angle-saške zastave, bi milijoni odgovorili: — Mi nismo pripravljeni umreti za angle-saške tradicije. — Če bi pa dvignili krik za tevdnsko lojalnost, bi drugi milijoni vskliknili: — Mi ne priznavamo božanske pravice Hohenzollerncev.

Zavojevanje Cube.

Ko se je ob različnih prilikah svetovalo Ameriki, naj vzame Cuba v njenem lastnem interesu, je ostal narod mrzel ter se ni odzval pozitivu. Ko pa glas pravice zahteval njeno intervencije, je udarila in izvojevala zmago, ki je bila namenjena dati, ne pa vzeti. Danes priča prosta Cuba o novi sili v zgodovini kolonialne vlade, o novi teoriji, ki pravi, da morajo kolonijeobstajati za dobrobit klcemstov, ne pa v namenu, da se bogat, domačo deželo. To pa je ideja, katero so rade volje pristeli za vezniki.

Na to idejo se je opiral predsednik Združenih držav vspricho sedanje krize, ko je izjavil: — Mi smo na tem, da se borimo za pravice narodov, velikih in majhnih, ter za naravno rojeni privilegij ljudi vsepovsod, da si sami izbere svoja lastna pota življenja in pokornosti. Svet je treba napraviti varnim za demokracijo in njegov mir mora biti zasnovan na neseljivih temeljih politične pro-

stosti. — To je bil prvi poziv za obrambo postave, ki je bila višja kot pa so narodne ustave ter bolj obvezna kot pa klie skupnega pokolenja. To je klie mednarodnega altruizma, ki ne pokriva nikake sibične politike ter ne goji nikakih upanj za materialne pridobitve. Predsednik je postavil našo intervencijo v tej vojni na temelj idealizma, na katere lahko varno stoji vsak državljan kateregakoli pokolenja, ne da bi moral s tem izpustiti iz rok najboljše tradicije dežele, iz katere so prišli njegovi pradedi.

To ni klie ozkega nacionalizma, temveč klie svetovnega državljanstva, klie pravie narodov. V zadnji frazi zapazimo nekaj novega v svetu političnega razmišleka. Od dni Jean Jacques Rousseau-ja pa do avgusta leta 1914 so se politični agitatorji zbirali krog klica: — Pravice moža! — Skozi približno dve stoletji se je vsejalo boj za pravice moža vsrtašno in stalno. Sovražniki teh pravie so si izumili vsake vrste stvari, da jih uničijo. Izvojevale pa so si zakop za zakopom, dokler danes vsi pametni ljudje priznavajo njih upravičenost.

Sanje o svetovni sili.

Tem besedam, ki predstavljajo ideale ameriškega naroda, stavite nasproti one Friderika II., največjega izmed vseh Hohenzollerncev, v vodstvo njegovih naslednikov na prestolu, ki je postal cesarski, besede, ki predyavljajo sree današnje poprupsene Nemčije. Naslednji so izrazi Friderika II.: — Če mogoče, naj se napravi sile zavistne druga na drugo v namenu, da se izvede udarec, kadar se nudi prilika. Če je kak vladar obliigiran žrtvovati svojo lastno osebo za dobrobit svojih podanikov, je še bolj obliigiran žrtvovati pogodbe, kojih nadaljevanje bi bilo škodljivo za njegovo deželo. Ali je boljše, da pogine narod, kot pa da prelomi suveren svojo pogodbo? Državniško vedo se lahko skreči na tri principije. Prvič, da se vzdrži svojo lastno moč ter je soglasno z okoliciinami tudi razširi; drugič, da se sklepa zveze v svojo lastno korist in tretjič, da se izsili strah in respekt tudi v najbolj nesrečnih časih. Ne sramujate se sklepati koristne zveze, iz katere morete dobivati več dobiček. Ne delajte napake, da bi jih ne kršili, če zahtevajo to vašo stran nov naslov "pravice narodov". Prišel je čas za človeka, da razširi svoje obzorje ter prične misliti v širšem smislu kot pa posamezniki, če že mož ali narod. Naš predniki so se borili za "pravice moža" ter jih zagotovili za nas. Mi pa se borimo za "pravice narodov", da jih zagotovimo tudi za najbolj daljne naše potomce. Naši predniki so se borili ter zdrobili teorijo o nadčloveku. Mi pa se borimo proti teoriji nadnaroda, proti teoriji, da je dana močnemu naroda božanska pravica teptati po slabejšem narodu.

Izjalovljenje blaznega teoretika.

Nietzsche si je izumil nemškega človeka in pol, da ga tudi uniči, vendar pa je Nietzsche umrl v blaznosti ter njegova teorija ni izpolnila svoje misije. Krog l. 1914 je bil stari konflikt za "pravice moža" skoro končan in čas je bil zrel za nov svetovni bojni krik prostosti. Ko pa je stisnjena pest kajzerja obrnila stran s tem, da je vsilila vojno nepriljubljenemu svetu, se je napisalo na novo stran stran nov naslov "pravice narodov". Prišel je čas za človeka, da razširi svoje obzorje ter prične misliti v širšem smislu kot pa posamezniki, če že mož ali narod. Naš predniki so se borili za "pravice moža" ter jih zagotovili za nas. Mi pa se borimo za "pravice narodov", da jih zagotovimo tudi za najbolj daljne naše potomce. Naši predniki so se borili ter zdrobili teorijo o nadčloveku. Mi pa se borimo proti teoriji nadnaroda, proti teoriji, da je dana močnemu naroda božanska pravica teptati po slabejšem narodu.

Pripravljene kolonije.

V šestih tednih kampanje je Nemčija pod novim vodstvom Prusov zdrobila Francijo, "narod la vzdrži svojo integriteto ali da zavaruje svojo posest? Če tako, potem naj čita besede našega predsednika, katere se je objavilo "n mesec pred napovedjo vojne na naslov Nemčije. — To so stvari, za katere se bomo zavzemali: — Da so vsi narodi interesirani v miru sveta ter pri politični stabilnosti prostih narodov, nakar o tudi enako odgovorni za ohranjenje miru. Da je dejanski princip miru dejanska enakost narodov v vseh zadevah pravice in privilegijev. Da mir ne more varno in pravično počivati na oboro-

vojen ravnotežju sile. Da dobivajo vlade svojo pravično moč iz privoljenja vladanih in da se nobene druge sile ne sme podpirati po skupnih mislih, nameni ali silami družine narodov. Da naj bodo vsi morja enako prosta in varna za uporabo vsemu narodom soglasno z določbami, uveljavljenimi potom dogovora in da so vsem dostopna pod enakimi pogoji. Da mora biti narodno oborožnje omejeno na potrebe reda v narodu in domače varnosti.

Naši dobri ostanovitvah kolonij.

Vzeminjo Holandskih in potem jih bomo imeli še napravljene. Vojna je sveta stvar; ona je dekla kulture. Ona je orožje Vsemogočnega Boga. — Temu pa je sedanji nemški kajzer dostavil: — Mi Hohenzollernci sprejemamo svojo krono edino le od Boga. Na mene se je spustil duh Boga. One, ki mi nasprotujejo, bom zdrobil. — Principiji naših očetov, — je rekel Elihu Root, — morajo izgniti pred tem nemškim molohom, razven če zmagoslavno možstvo naše republike vudi pomoč. Tako gotovo, kot bo jutri izšlo solnce, bo ta dežela postala podložna, če se bo ta vojna končala z zmago Nemčije. —

Naši dobri ostanovitvah kolonij, pa jih viražo na vsakem vladnem posloplju v Angliji in Ameriki v znamenje skupnega cilja, da se sveta ne bo poprpsilo s silo orožja. (Konec prihodnjič.)

Lakota v Avstriji

Lačno prebivalstvo v Avstriji prosi ob železnici hrane. — Poželjivo jedo vse, kar se jim da.

Pariz, Francija, 9. julija.

Pe izpovedi Herberta Mayerja iz Chicago, tajnika ameriškega poslanika na Rumunskem Karola J. Vo pičke postaja pomanjkanje hrane v Avstriji vedno večje. Mayer se je ravnokar vrnil z dr. Brevkenridge Baine iz Jassyja skozi Avstrijo in Svico. Ko se je njihov vlak vstavil na železniški postaji na Dumaju, je množica raztrganih mož in žen, ki so delali tam okoli, plezala na vozove in prosila za hrano. Vsi so izgledali izčrpani in sestradani. Ako so potniki vrgli kaj hrane, so se ljudje vrgli na njo ter jo slastno povžili. Rekli so, da jim daje vlada le toliko hrane, da se ubranijo dejanske smrti. Vlak je bil pod vodstvom nekoga nemškega polkovnika in potnikom je bilo dovoljeno stopiti iz vozov na več postajah, kjer je bila vojaška straža. Nikjer se ni poskušalo potegniti zastore pri oknih niti omejevati običajne pravice potnikov. Amerikanci so bili posebno zadrženi nad skoro popolno odsotnostjo delavcev na poljih avstrijskih kmetij. Nek nemški major je rekel Amerikanecem, da niso vzeli ameriškega vstopa v vojno presresno, ker vedo, da ni več kot 20 tisoč ameriških vojakov v Franciji. Rekel je: "Združene države se ne zanimajo dovolj za vojno, da bi poslali preko morja večje število vojšta." Avstrjci so streljali na bolnišnico. True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on July 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Columbia REKORDI SLOVENSKE GLASBE



Krasen dvospev, katerega pojeta Danilova in Polančeva.

Vsak Slovenec pozna te dve nadarjeni pevki, ki delate rekorde naših domačih narodnih pesmi in izključno samo za Columbia. Na drugi strani pa je lep valček, katerega igra akordion.

Gre v Ameriko, da si vstvari srečo

in njegova lepa ljubica, ki ga bo čakala, mu poje v slovo z črega. To je krasna balada, katero pojeta dve najboljši slovenski pevki.



Pojdi in poslušaj pri prodajalcu Columbia plošč sledeče rekorde:

- 10 palcev 75c. E 3593 Lušno naprej. Polka. Barčica po morju piava. Dvospev.
- 10 palcev 75c. E 3594 Visoka je gora. Dvospev. Ljubi Janez. Polka.
- 10 palcev 75c. E 3595 Bratci veseli vsi. Dvospev. Naprej v Ljubljano. Kranjski ples.

- 10 palcev 75c. E 3742 Otok Bleški, dvospev: Danilova in Polančeva. Na plesu. Valček. Harm. duet.
- 10 palcev 75c. E 3739 Odpiraj dekle kamrico. Slov. pev. dr. "Slavec". Srečna mladost. Valček. Harmonika solo. Sinoči sem na vasi bil. Slov. pevsko društvo "Slavec". Vrseli godec. Polka. Columbia Kranjska kapela.

Vsak prodajalec Columbia plošč bo vesel, ako sme za vas brezplačno igrati kateregakoli izmed teh rekordov. Vprašaj ga. Zahtevaj tudi cenik mnogih drugih Columbia rekordov v raznih jezikih. Kadar kupuješ rekorde, vprašaj vedno za Columbia rekorde in imenuj številko. Pazi na varstveno znamko na vsakem rekordu. COLUMBIA GRAPHOPHONE COMPANY

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on July 10 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

# Ali so velemesarji dobičkalovci?

## Navadna dejstva glede trgovine z mesom.

Zvezna trgovska komisija je v svojem zadnjem poročilu glede vojnih dobičkov ugotovila, da je pet največjih velemesarjev dobičkalovilo in da imajo monopol na trgu.

Ta sklepanja, če so pravična in lepa, so stvar resne brige ne le onih, ki so zaposleni v tem mesarskem poslu, temveč tudi briga vsakega drugega državljana te dežele.

Številke, katere se navaja glede dobičkov, so zavajajoče in ugotovilo, da imajo velemesarji monopol, ni podprto z dejstvi.

Velemesarji, omenjeni v poročilu, so pripravljene dokazati, da so njih dobički primerni in potrebni.

Trgovina z mesom je ena največjih ameriških industrij. Vsak državljan, ki si bi se rad seznanil z vsemi posebnostmi, mora biti pripravljen na velike skupne številke.

Poročilo ugotavlja, da so bili skupni dobički štirih velemesarjev \$140,000,000 v treh vojnih letih.

To svoto se primerja z \$19,000,000 kot povprečni letni dobiček za tri leta pred vojno, kar izgleda navidez, da je bil vojni dobiček za 121,000,000 večji kot kot pa dobiček pred vojno.

S tem se primerja triletni dobiček z enoletnim — kar je očitno nelepa metoda primerjanja. Ta metoda ne zavaja le, temveč je zvezna trgovska komisija očitno napravila napako v številkah samih.

Skupni triletni dobiček \$140,000,000 se je zaslužilo pri prodaji nad štiri in pol milijonov dolarjev, — toraj le majhen odlomek centa za funt produkta.

Dobički velemesarjev so malovažen faktor pri cenah živinega blaga in mesa. Nobenega drugega večjega podjetja se ne vodi s tako majhnim odstotkom dobička.

Nadalje — in to je zelo važno, — se je le zelo majhen del tega dobička izplačalo v dividendah. Preostanek se je vrglo nazaj v podjetje. To se je moralo storiti, kar boste spoznali, če vzamete v poštev probleme, katere so morali rešiti velemesarji in rešiti hitro tekom teh vojnih let.

Vodstvo tega podjetja v vojnih časih, z višjimi stroški ter potrebo, da se plača dvakratno ali trikratno ceno za živino, je zahtevalo porabo dvakratnega ali trikratnega običajnega zneska delujočega kapitala. Dodatni dobiček je le povračilo za to in kot se je ugotovilo, se je večji del

zasluženih dobičkov porabilo, da se financira velike zaloge blaga in da se nabavi dodatke in izboljšanja, ki so postala vsled velikih zahtev naše armade in mornarice ter zaveznikov.

Če ste trgovci, boste znali ceniti pomembnost teh dejstev. Če pa niste vajeni trgovine, govorite glede te zadeve s kakim svojim znancem-trgovcem, — s svojim bankirjem naprimer — ter ga prosite, naj primerja dobičke mesarske industrije z onimi katerekoli druge večje industrije v sedanjem času.

Nobenega dokaza se ne nudi od strani Zvezne trgovske komisije v potrdilo ugotovila, da imajo velemesarji monopol. Isto poročilo komisije kaže veliko število in važnost drugih mesarjev.

V poročilu navedeni velemesarji so pripravljene dokazati vsaki pravično misleči osebi, da se nahajajo v ostrem tekmovalju drug z drugim in da nimajo nobene moči manipulirati s cenami.

Če bi to ne bilo res, bi si ne upalo izdati tega pozitivnega ugotovila.

Nadalje kažejo vladne številke, da zaleže pet velemesarjev, navedenih v poročilu, le za nekako eno tretino mesarskega biznisa v deželi.

Oni bi želeli, če bi bilo to mogoče, zainteresirati vas za posameznosti njih trgovine. Kako morejo naprimer prodajati očiščeno govedino za manj kot stane živa žival, kar je pripisovati izrabi stranskih produktov ter čudovito povest o metodah razdelitve po celi tej prostrani deželi ter tudi v drugih deželah.

Omenjenih pet velemesarjev se čuti upravičenim do sodelovanja drug z drugim do obsega, da skupno predložijo to javno ugotovilo.

V stanu so bili izvršiti voliko nalogo za vašo vlado v teh časih sile. Odzvali so se vsem potrebam vojnega časa hitro in popolno ter so pripravljene zaupati svoj slučaj pravico ljubeju ameriškega naroda z dejstvi pred seboj.

**Armour and Company  
 Cudahy Packing Co.  
 Morris & Company  
 Swift & Company  
 Wilson & Company**

pravljivee. Pri kravi prirediš, konj se ti pa zaje za vsako uro. Zato te prosim — oče sem sicer gospodar pa ti — zato te samo prosim: ne vlač zapravljivea k hiši!"

"Oče, jaz pa pravim: Konjiček ne bo samo zapravljivee — tudi stodljivee."

"Na to sem pa radoveden, kako boš s konjem štedil. S konjem štedil — pri nas!"

"Kako? Prav lahko! Moja mizarjska obrt se razvija. Treba mi bo pomočnika in vajenca. Za mizarjsko delo je treba losa. Lesa pa ne dobim pred durmi. Treba pouj, treba ga dovažati. Veste pa dobro kako so vozniki dragi. In se to ves les moram kupiti od prekupca. Če imam konja, se potegnem ob nedeljah krog posestnikov, kupim les iz prve roke, sam posekam, sam dam na žago, sam izpeljem — no — dvakrat bo zaslužil konjiček, kar bo zajedel!"

"Oj ti, učenost ti ameriška taka! Ko boš pa plazil za lesom in ga kupoval in sekal in valil in vozil — ali ne veš, da bo tedaj tvoj oblič počival? Kaj pa to? Iz enega žepa boš zapravljal, z drugim pa štedil — modro je tako. Še graščino si sezidaš!"

Oče si je mrmraje iztrkal pipo ob klopi tako neumljenotrdno, da bi se mu bila gotovo razbila, ko ne bi bil Gorjušec, ki jo je delal, porabil zanjo najtrje grée.

Sima je potekla potrpežljivost. Dva meseca sta prešla, odkar mu je oče izročil posestvo. Zatajeval se je, toda zatajiti ni mogel tiste ponosne samozavesti, katero je občutil v sreči z dnem, ko se je rekel: Odslej si ti gospodar! Opirala se je ta zavest tudi na dosti trdno ameriško podlago. Zakaj France je v istini prinesel iz Amerike štiri tisočake, katere je krvavo prirobotal v premogorovni, kjer se mu je skoro z vsakim dnem rezala smrt v obraz in zares pograbila mnogo tovarisev, nje mu pa prizanesla. Zato je odgovoril, sicer spoštljivo, toda odločno:

"Oče, o konjiču se ne bova pravdala in preganjala mir od hiše. Kupim ga, in sicer kupim za svoj denar. Če me kukušnja drugače ponči, porečem: Oče, vaša je prava!"

Nato se je naglo obrnil in šel iz hiše.

Mati Jera je ob prerekanju previdno molčala. Po Francetovem odhodu je pa zmiru možu:

"Veš kaj, Grgo, pusti ga! Naj se prepriča. Zaradi enega konjiča se ne bo hiša podrla."

"Potuha", je zagodrnjal Grgo in trdovratno obmolknul.

In v družini je zavladal tihi tedden, dasi ga pratika ni kazala.

(Dalje prihodnjič.)

Rad bi izvedel za prijatelja MATIJO TROHA, doma iz Založnega vrha pri Prezidu, in tudi za JOZEFA TUSEK, doma iz Babnega polja. — John Oswald, Box 85, Norwich, Pa. (10-12-7)

Zelim izvedeti za naslove moje znanke MARIJE KOS. Svoječasno je bila v Indiana, Pa. Nadalje bi tudi rad izvedel za PAVLINO FONDA in Ernest, Pa.; zadnja ima tam nekje stariše, ki imajo farmo, če je to resnično. Torej prosim, da se mi ena ali druga javi, ali pa naj mi kak drug rojak naznani njih bivališče. Zelo bi bil na hvaležen kojemu rojaku iz Indiane, Pa., ali iz Ernest, Pa., da bi bil tako dober in bi mi pisal par besed. Jaz bi samo rad izvedel, če je kdo te dve osebi tam poznal. — John Janež, Breczy Hill Sta., Box 24, Mulberry, Kansas. (10-12-7)

**Oženite se**  
Pošljite nam samo EN DOLAR in poslal vam bomo popoln Zenski katalog z natančnim opisom, SLEKAMI, imeni in naslovi mnogih dežel in nekolič otov, ki dajejo dober in poštenega moža. Lahko sami pišete in sklenete srecen zakon. Mi smo zmogni storiti pesteno in dovoljeno posredovanje, zato ne štedita dolarja, ki je porredi med vami in ZAKONSKO SREČO.  
Pišite še danes na:  
**RELIANCE F. CLUB**  
Box 376 Los Angeles, Cal.

**Posebno blago, tudi tako ki se mnogo krat prikriva**  
To je razno tako blago ki se ne more dobiti povsod in ga potrebuje vsak človek, bodisi star ali mlad, zdrav ali bolan, reven ali premožen. Zelo zanimiv, podučljiv in obsežen seznam in cenik pošljem brezplačno. Knjiga "Mali domači zdravnik" cena 25 centov; v zalogi imam tudi vsa v knjigi opisana zdravila.  
**MATH. PEZDIR,**  
City Hall Station  
P. O. Box 772, New York, N. Y.

## Gospodarska zgodba

Spisal Fran S. Finžgar.

L.

France je privlekel izza skednja zaprašeni koleselj. Sredi dvorisa ga je začel pretipavati in ogledavati. Kolesa je snel, dvignil vsako posebej proti soncu in ogledal. Nato preiskal temeljito osi ter spoznal, da so sicer že nekoliko zajedene, pa bi vendar že se bile, že. Tudi močno zarjavele vzmeti brez barve niso bile tako podne, da ne bi še nekaj let vzdržale. Nato se je lotil sedeža in našel, odkoder je štrlela vse povsod žima. Miši so si nabirale tam kaj mehke postelje za mladi zarod. Brez premisleka je začel trgati in čupati prevlako s koleslja. Iz žime se je dvigal prah ter mu silil v nos, da je kihnil in pihal.

France je privlekel izza skednja zaprašeni koleselj. Sredi dvorisa ga je začel pretipavati in ogledavati. Kolesa je snel, dvignil vsako posebej proti soncu in ogledal. Nato preiskal temeljito osi ter spoznal, da so sicer že nekoliko zajedene, pa bi vendar že se bile, že. Tudi močno zarjavele vzmeti brez barve niso bile tako podne, da ne bi še nekaj let vzdržale. Nato se je lotil sedeža in našel, odkoder je štrlela vse povsod žima. Miši so si nabirale tam kaj mehke postelje za mladi zarod. Brez premisleka je začel trgati in čupati prevlako s koleslja. Iz žime se je dvigal prah ter mu silil v nos, da je kihnil in pihal.

France je privlekel izza skednja zaprašeni koleselj. Sredi dvorisa ga je začel pretipavati in ogledavati. Kolesa je snel, dvignil vsako posebej proti soncu in ogledal. Nato preiskal temeljito osi ter spoznal, da so sicer že nekoliko zajedene, pa bi vendar že se bile, že. Tudi močno zarjavele vzmeti brez barve niso bile tako podne, da ne bi še nekaj let vzdržale. Nato se je lotil sedeža in našel, odkoder je štrlela vse povsod žima. Miši so si nabirale tam kaj mehke postelje za mladi zarod. Brez premisleka je začel trgati in čupati prevlako s koleslja. Iz žime se je dvigal prah ter mu silil v nos, da je kihnil in pihal.

France je privlekel izza skednja zaprašeni koleselj. Sredi dvorisa ga je začel pretipavati in ogledavati. Kolesa je snel, dvignil vsako posebej proti soncu in ogledal. Nato preiskal temeljito osi ter spoznal, da so sicer že nekoliko zajedene, pa bi vendar že se bile, že. Tudi močno zarjavele vzmeti brez barve niso bile tako podne, da ne bi še nekaj let vzdržale. Nato se je lotil sedeža in našel, odkoder je štrlela vse povsod žima. Miši so si nabirale tam kaj mehke postelje za mladi zarod. Brez premisleka je začel trgati in čupati prevlako s koleslja. Iz žime se je dvigal prah ter mu silil v nos, da je kihnil in pihal.

France je privlekel izza skednja zaprašeni koleselj. Sredi dvorisa ga je začel pretipavati in ogledavati. Kolesa je snel, dvignil vsako posebej proti soncu in ogledal. Nato preiskal temeljito osi ter spoznal, da so sicer že nekoliko zajedene, pa bi vendar že se bile, že. Tudi močno zarjavele vzmeti brez barve niso bile tako podne, da ne bi še nekaj let vzdržale. Nato se je lotil sedeža in našel, odkoder je štrlela vse povsod žima. Miši so si nabirale tam kaj mehke postelje za mladi zarod. Brez premisleka je začel trgati in čupati prevlako s koleslja. Iz žime se je dvigal prah ter mu silil v nos, da je kihnil in pihal.

France je privlekel izza skednja zaprašeni koleselj. Sredi dvorisa ga je začel pretipavati in ogledavati. Kolesa je snel, dvignil vsako posebej proti soncu in ogledal. Nato preiskal temeljito osi ter spoznal, da so sicer že nekoliko zajedene, pa bi vendar že se bile, že. Tudi močno zarjavele vzmeti brez barve niso bile tako podne, da ne bi še nekaj let vzdržale. Nato se je lotil sedeža in našel, odkoder je štrlela vse povsod žima. Miši so si nabirale tam kaj mehke postelje za mladi zarod. Brez premisleka je začel trgati in čupati prevlako s koleslja. Iz žime se je dvigal prah ter mu silil v nos, da je kihnil in pihal.

France je privlekel izza skednja zaprašeni koleselj. Sredi dvorisa ga je začel pretipavati in ogledavati. Kolesa je snel, dvignil vsako posebej proti soncu in ogledal. Nato preiskal temeljito osi ter spoznal, da so sicer že nekoliko zajedene, pa bi vendar že se bile, že. Tudi močno zarjavele vzmeti brez barve niso bile tako podne, da ne bi še nekaj let vzdržale. Nato se je lotil sedeža in našel, odkoder je štrlela vse povsod žima. Miši so si nabirale tam kaj mehke postelje za mladi zarod. Brez premisleka je začel trgati in čupati prevlako s koleslja. Iz žime se je dvigal prah ter mu silil v nos, da je kihnil in pihal.



